

Förvaltningsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av överenskommelsen med Islamiska republiken Iran om ömsesidigt bistånd och samarbete i tullfrågor

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av överenskommelsen med Islamiska republiken Iran om ömsesidigt bistånd och samarbete i tullfrågor (RP 90/2019 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för betänkande

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Upi Talsi, finansministeriet.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Tullen.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner överenskommelsen mellan Republiken Finlands regering och Islamiska republiken Irans regering om ömsesidigt bistånd och samarbete i tullfrågor och att riksdagen antar en lag för att sätta i kraft de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen.

Överenskommelsen syftar till att förbättra samarbetet mellan Finlands och Irans tullmyndigheter vid bekämpning och undersökning av tullbrottslighet. Överenskommelsen motsvarar i stort de andra internationella överenskommelser om tullsamarbete som Finland de senaste åren har ingått med tredjeländer och vilkas huvudsyfte är att ge den andra parten upplysningar för att bekämpa och undersöka tullbrottslighet. Överenskommelsen utgår från Världstullorganisationens modellavtal. Överenskommelsens tillämpningsområde omfattar ömsesidigt bistånd mellan parternas tullmyndigheter i syfte att säkerställa att tullagstiftningen iakttas och att förhindra, undersöka och åtala överträdelse av lagstiftningen. Överenskommelsen ingriper inte i de nationella myndigheternas befogenheter. I praktiken handlar det i huvudsak om att lämna ut upplysningar som anskaffats på begäran eller som tullmyndigheten annars förfogar över till den begärande partens tullmyndigheter.

Betänkande FvUB 1/2020 rd

Överenskommelsen träder i kraft 60 dagar efter den dag då parterna på diplomatisk väg har meddelat varandra att de har slutfört de åtgärder som enligt den nationella lagstiftningen behövs för att överenskommelsen ska träda i kraft.

I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen och om tillämpning av överenskommelsen. Lagen avses träda i kraft samtidigt som överenskommelsen träder i kraft, vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Av propositionen framgår det att den bilaterala överenskommelse om tullsamarbete mellan Finland och Islamiska republiken Iran som undertecknades i Helsingfors den 18 april 2017 tydligt fokuserar på samarbete och informationsutbyte mellan avtalsparterna i anslutning till bekämpningen av tullbrott, vilket hör till området för frihet, säkerhet och rättvisa enligt avdelning V i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Det är inom ramen för fördraget om Europeiska unionens funktionssätt fråga om ett huvudområde där delad befogenhet tillämpas mellan unionen och medlemsstaterna. Enligt utredning kan en medlemsstat i Europeiska unionen i det aktuella avtalsärendet utöva sin egen befogenhet till den del unionen inte utövar sin egen befogenhet eller har beslutat att inte utöva den (se även artikel 3.1 FEUF). Europeiska unionen har inte ingått någon överenskommelse om tullsamarbete med Iran.

I den aktuella överenskommelsen förbinder sig Finland och Iran att genom tullmyndigheterna ge varandra bistånd i enlighet med bestämmelserna i överenskommelsen för att säkerställa att tulllagstiftningen iakttas på behörigt sätt samt för att förhindra, undersöka och åtala överträdelser av tulllagstiftningen. Överenskommelsen ingriper inte i de nationella myndigheternas befogenheter. Parterna bistår varandra också i fall som gäller delgivning av handlingar i samband med tillämpning av tulllagstiftningen. Överenskommelsen gäller inte indrivning av tullar, skatter eller andra avgifter. Bistånd ska enligt överenskommelsen lämnas i enlighet med gällande lagstiftning på den partens territorium till vilken den anmodade tullmyndigheten hör och inom ramen för den anmodade tullmyndighetens befogenheter och tillgängliga resurser.

Avsikten är att inom ramen för det tullsamarbete som avses i överenskommelsen också behandla personuppgifter. Tillämpningen av EU:s nya dataskyddslagstiftning, dvs. EU:s allmänna dataskyddsförordning (EU) 2016/679 och dataskyddsdirektivet för brottsbekämpande myndigheter (EU) 2016/680, har inletts efter undertecknandet av avtalet om tullsamarbete mellan Finland och Iran i maj 2018. I propositionen redogörs förutom för de bestämmelser på unionsnivå som påverkar tillämpningen av överensstämmelsen även för den nationella lagstiftning i Finland som hänför sig till genomförandet av direktivet (dataskyddslagen avseende brottmål 1054/2018, FvUB 14/2018 rd och Tullens personuppgiftslag 650/2019, FvUB 41/2018 rd). Eftersom Iran inte är part i Europarådets dataskyddskonvention (FördrS 36/1992) har det i överenskommelsen om tullsamarbete tagits in en separat bilaga som baserar sig på bestämmelserna i artiklarna 5—11 i dataskyddskonventionen och som utgör en integrerad del av överenskommelsen om tullsamarbete. När personuppgifter utbyts med stöd av överenskommelsen ska parterna säkerställa att nivån för dataskyddet motsvarar minst den nivå som följer av principerna i bilagan. Förvaltningsutskottet

Betänkande FvUB 1/2020 rd

betonar att man vid tillämpningen av överenskommelsen om tullsamarbete från fall till fall måste bedöma om det finns förutsättningar för överföring av personuppgifter. Av artikel 15.1 a i överenskommelsen framgår det att personuppgifter inte får tillhandahållas om det finns en grundad anledning att anta att upplysningarna förmedlas eller används i strid med endera partens lagstiftning, särskilt dataskyddslagstiftning. Vidare framhåller utskottet att det – vilket också sägs i propositionen – i motiveringen till 42 § i dataskyddslagen avseende brottmål konstateras att den personuppgiftsansvarige när den överför personuppgifter till ett tredjeland ska ta hänsyn till för vilket syfte personuppgifterna kommer att användas och i synnerhet att uppgifterna inte får användas till exempel för att meddela dödsstraff eller för någon form av omänsklig behandling.

Överenskommelsen om tullsamarbete mellan Finland och Iran innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Förvaltningsutskottet tillstyrker med hänvisning till 94 § 1 mom. i grundlagen godkännande av den överenskommelse mellan Republiken Finland och Islamiska republiken Iran om ömsesidigt bistånd och tullsamarbete som undertecknades i Helsingfors den 18 april 2017. Utskottet tillstyrker också att propositionens förslag till lag om sättande i kraft av överenskommelsen om tullsamarbete godkänns utan ändringar.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner överenskommelsen i proposition RP 90/2019 rd.

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 90/2019 rd utan ändringar.

Helsingfors 7.2.2020

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Riikka Purra saf
medlem Tiina Elo gröna
medlem Jussi Halla-aho saf
medlem Eveliina Heinäluoma sd
medlem Hanna Holopainen gröna
medlem Hanna Huttunen cent
medlem Aki Lindén sd
medlem Mats Löfström sv
medlem Mauri Peltokangas saf
medlem Juha Pylväs cent
medlem Piritta Rantanen sd
medlem Heidi Viljanen sd
medlem Ben Zyskowicz saml.

Sekreterare var

Betänkande FvUB 1/2020 rd

utskottsråd Ossi Lantto.